

ROLA PRZEDSZKOLI NIEPUBLICZNYCH W GMINNYM SYSTEMIE OPIEKI PRZEDSZKOLNEJ

Marek Olszewski

Spis treści

Wstęp	3
1. Krótka charakterystyka gminy Lubicz	3
2. Zmieniająca się rola przedszkoli niepublicznych w systemie opieki przedszkolnej w gminie.	11
3. Rekomendacje	12

Wstęp

Celem raportu jest przedstawienie zmian, jakie następowały w organizacji opieki przedszkolnej na terenie gminy Lubicz w ostatnich latach. Zmieniająca się rola przedszkoli niepublicznych w gminnym systemie opieki przedszkolnej jest pochodną wahań demograficznych, zmian na rynku pracy, tempa rozwoju gospodarczego, ewolucji mentalnej rodziców i nauczycieli, ale także np. polityki samorządu w dziedzinie planowania przestrzennego. Raport przedstawia dostosowywanie się gminnego systemu opieki przedszkolnej do zmieniających się potrzeb, ale także do tła cywilizacyjnego, w którym funkcjonuje ten system. Pokazuje, że w gminnym systemie opieki przedszkolnej to właśnie placówki niepubliczne najszybciej reagują na zmieniające się potrzeby. Najłatwiej dostosowują ilość miejsc oraz ofertę programową do potrzeb i życzeń rodziców. Powstają wtedy, gdy są potrzebne, ograniczają swoją działalność, gdy zmniejsza się lokalne zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną.

Raport w części pierwszej ukazuje krótką charakterystykę gminy Lubicz, system organizacji oświaty oraz sieć szkolną i przedszkolną. W części drugiej przedstawia powstanie i funkcjonowanie przedszkoli niepublicznych i ich współpracę z gminą. Część trzecia ukazuje zmieniającą się rolę przedszkoli niepublicznych w systemie

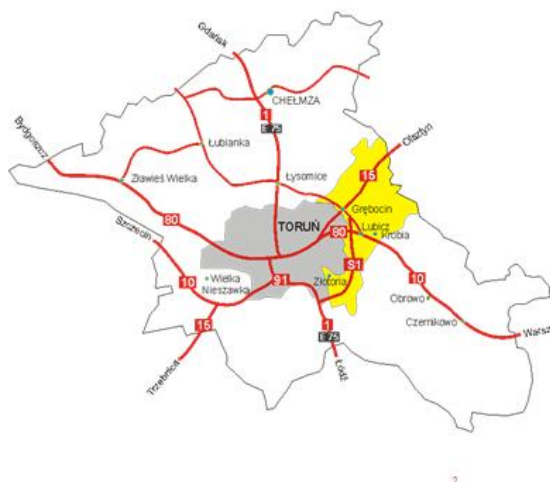
W dalszej części ukazuje proces powstawania i funkcjonowania przedszkoli niepublicznych i ich współpracę z gminą. Zmieniającą się rolę przedszkoli niepublicznych w systemie opieki przedszkolnej ilustruje część trzecia raportu. Rekomendacje zawierają opis doświadczeń lokalnego samorządu i mogą być wskazówką przy podejmowaniu decyzji dotyczących organizacji gminnego systemu opieki przedszkolnej w gminach wiejskich.

1. Krótka charakterystyka gminy Lubicz

Gmina Lubicz jest wiejską gminą o charakterze podmiejskim w części okalającej miasto Toruń, dalej o cechach mieszanych podmiejsko-rolniczych. Na powierzchni 106 km² mieszka około dziewiętnaście tysięcy osób. Jest to gmina wiejska o największej gęstości zaludnienia w województwie kujawsko-pomorskim. Roczny przyrost zaludnienia w ostatnich

latach to 4-5%. Przedstawiona poniżej mapa gminy Lubicz wraz z sąsiadującym miastem Toruniem i okolicznymi gminami obrazuje dobrze „podmiejskość” tego obszaru.

W rankingu ogólnopolskim jakości życia gmina Lubicz znalazła się na 109 miejscu wśród ponad 1600 gmin wiejskich i na 5 miejscu wśród gmin wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego. Dobrze rozwinięta, choć przy tak szybkim rozwoju wciąż niewystarczająca infrastruktura techniczna, bardzo dobra regularna komunikacja wewnętrzna oraz z dwustutysięcznym Toruniem systemem własnej komunikacji publicznej, dobre pokrycie siecią telekomunikacyjną, wysoki poziom edukacji i niski, sześcioprocentowy poziom bezrobocia sprawiają, że poziom zadowolenia mieszkańców jest umiarkowanie dobry.

Ponad 1500 podmiotów gospodarczych, od dużych firm po małe rodzinne przedsiębiorstwa nadają gminie Lubicz szczególną dynamikę. Charakter gminy i zajęcia jej mieszkańców mają wpływ na tryb życia rodzin i potrzebę opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Wpływają także na postawy wobec różnorodności działań samorządu w dziedzinie edukacji i opieki przedszkolnej.

Dlatego zapewne przedszkola niepubliczne, oferujące dobry poziom opieki, różnorodność zajęć w ramach oferty podstawowej nie narzekają na brak chętnych, a z ich oferty korzystają także dzieci z okolicznych gmin. Gminne przedszkole publiczne, największe spośród wszystkich na terenie gminy znajduje się w Lubiczu Górnym, wsi liczącej około czterech tysięcy mieszkańców, w sąsiedztwie dużego osiedla spółdzielczego. Liczy pięć oddziałów.

Zbudowane jeszcze w latach osiemdziesiątych było wielokrotnie modernizowane. Jego kolejne modernizacje i remonty cieszą nie tylko wychowanków tego przedszkola.

Oświata w gminie Lubicz

Gmina Lubicz jest organem prowadzącym dla szkół podstawowych, gimnazjów oraz placówek wychowania przedszkolnego. Na terenie gminy funkcjonują:

- a) 4 szkoły podstawowe,
- b) 2 zespoły szkół – szkoła podstawowa i gimnazjum,
- c) 1 przedszkole publiczne,
- d) 4 przedszkola niepubliczne,
- e) 3 punkty przedszkolne.

Tabela 1. Rekrutacja do zerówek, szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie Lubicz

Szkoła/miejscowość	Zerówka 2010/2011	Szkoła podstawowa 2010/2011	Gimnazjum 2010/2011
LUBICZ DOLNY	38	172	-
MŁYNIĘC	12	69	-
GRONOWO	18	74	-
ZŁOTORIA	33	246	-
LUBICZ GÓRNY	67	531	350
GRĘBOCIN	67	347	203
Ogółem – 2227	235	1439	553

W ciągu ostatnich pięciu lat liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów waha się w granicach 1900 – 2000. Poziom ten nie zmienia się istotnie między innymi z powodu rosnącej liczby mieszkańców ogółem, a także migrację młodych małżeństw na teren gminy. Szkoły podstawowe są przystosowane do tej liczby uczniów, a gimnazja zbudowane w ciągu ostatniego dziesięciolecia także swobodnie mieszczą gimnazjalistów.

Zauważalny jest wzrost liczby dzieci w oddziałach „0”. Wynika on z większej liczebności tego rocznika i decyzji rodziców.

Tabela 2. Liczba oddziałów „0” w szkołach podstawowych i liczba dzieci w tych oddziałach

Szkoła/miejscowość	Ilość dzieci w „0”	Ilość oddziałów
ZS NR 1 W LUBICZU GÓRNYM	91	4
ZS NR2 W GRĘBOCINIE	61	3
SP W ZŁOTORII	51	3
SP W LUBICZU DOLNYM	54	3
SP W GRONOWIE	22	1
SP W MŁYŃCU PIERWSZYM	22	1
RAZEM	301	15

Tabela 3. Koszty w przedszkolach publicznych i niepublicznych

I. Powstawanie i funkcjonowanie przedszkoli niepublicznych w gminie i ich współpraca z gminą

	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Dotacja na jedno dziecko na mc. w zł	Czesne za mc w zł
PRZEDSZKOLA PUBLICZNE				
CHATKA PUCHATKA LUBICZ GÓRNY	128	5	koszt 670,38	od 55,00 do 198,00
PRZEDSZKOLA NIEPUBLICZNE				
SŁONECZKO GRĘBOCIN	101	4	502,79	340,00
AKADEMIA MALUCHA ŻŁOTORIA	97	4	502,79	400,00
TĘCZOWA KRAINA LUBICZ DOLNY	68	3	502,79	380,00
MAŁY MIŚ GRĘBOCIN	78	3	502,79	380,00
NIEPUBLICZNE PUNKTY PRZEDSZKOLNE				
ARKA NOEGO	12	1	268,15	380,00
ŻYRAFA	8	1	268,15	390,00
TROSKLIWE MISIE	8	1	268,15	320,00

Gmina Lubicz proces prywatyzacji przedszkoli przechodziła bardzo łagodnie. Przedszkola publiczne ulegały likwidacji w okresie głębokiego niżu. Brak dzieci w przedszkolach był wystarczająco przekonującym argumentem dla środowiska lokalnego i nauczycieli. Wielu nauczycieli oraz dyrektorzy placówek w znacznej części skorzystali z przysługujących im uprawnień emerytalnych lub znaleźli zatrudnienie w szkołach na terenie gminy.

Odtwarzane przedszkole publiczne przyjęło część z nich z powrotem. Pozostałe, niepubliczne powstawały już z inicjatywy nowego pokolenia nauczycieli. Do odtworzenia pierwszego, już niepublicznego przedszkola gmina zachęciła oferując wynajęcie na korzystnych warunkach lokalu stanowiącego własność samorządu. Sukces pierwszego sprawił, że pojawiły się kolejne takie inicjatywy już w budynkach prywatnych.

Wychowanie przedszkolne jest zadaniem własnym samorządu. Jest to zadanie w całości samodzielnie finansowane z budżetu gminy. Skala tego zadania jest zmienna, bo zależy od

tendencji demograficznych. Ale nie tylko do demografii sprowadza się owa zmienność. Zależy także od otoczenia, od stopnia aktywności zawodowej dorosłych, świadomości rodziców, a także od polityki społecznej i edukacyjnej państwa. Przykładem modelowym jest właśnie zmienność decyzji w sprawie obniżenia wieku szkolnego, której skutki właśnie teraz obserwujemy i doświadczamy w przedszkolach i szkołach. Przesunięcie terminu wprowadzenia obowiązku szkolnego dla sześciolatków z roku 2012 na rok 2014, przy jednoczesnym wprowadzeniu obowiązku przygotowania przedszkolnego dla pięciolatków sprawiło, że dla dzieci trzyletnich i czteroletnich w wielu przedszkolach miejsca.

Wahania demograficzne były istotną przesłanką do likwidacji trzech przedszkoli publicznych na początku lat dziewięćdziesiątych, a po kilku latach ich odtwarzania. Nawiązywanie do czasów dość odległych wydawać się tu może badawczo mało przydatne. Nic bardziej zwodniczego. Ostatnie dwudziestolecie z jego gwałtownymi zmianami stylu życia, średniej zamożności, także wahaniami demograficznymi, nowego rodzaju przyczynami migracji ludności uzasadniają, jak sądzę, przywołanie tego okresu jako przydatnego do analizy współczesności.

Początek lat dziewięćdziesiątych to upadek zakładów państwowych, spółdzielni rolniczych i państwowych gospodarstw rolnych. To także zagubienie rolników indywidualnych w tworzącej się nieco chaotycznie gospodarce rynkowej. Szybko rosnące bezrobocie i ubożenie dużych grup faktycznie wykluczonych sprawiło, że dzieci w wieku przedszkolnym zostawały w domu z bezrobotnymi rodzicami. To z tamtego czasu pochodzi przykład właśnie z Lubicza, gdzie w publicznym przedszkolu dla stu dwudziestu wychowanków pozostało dwanaścioro dzieci i dwunastu pracowników przedszkola.

W latach 1995-1998 sytuacja w gminie Lubicz zaczęła się zmieniać. Ogromny dynamizm społeczny oraz szybki rozwój infrastruktury, rozpoczynające się budownictwo jednorodzinne, migracja i rozwój działalności gospodarczej sprawiły, że szczęśliwie zachowany dla oświaty budynek przedszkola znów się zappełnił.

Wzrost zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach w latach ostatnich ma swoje co najmniej cztery przyczyny :

- zwiększoną ilość dzieci w wieku przedszkolnym w wyniku migracji ludności i przyrostu demograficznego,
- aktywność zawodową rodziców na obszarze podmiejskim,
- wzrastającą wiedzę na temat znaczenia wychowania i edukacji przedszkolnej,
- zapowiedź obniżenia wieku szkolnego i obowiązek przygotowania przedszkolnego.

Okoliczności te sprawiły, że przed samorządem pojawiło się de facto nowe (stare) zadanie własne.

W sytuacji, gdy gmina Lubicz musiała w ciągu dwunastu lat zbudować dwa duże zespoły szkół, dwie hale sportowe i zespoły boisk, budowa przedszkoli była niewykonalna. Charakter gminy, w której historycznie i współcześnie istnieją cztery obszary urbanizacji, wymaga utrzymania także czterech szkół podstawowych, z których żadna nie jest, jak na warunki wiejskie, mała. Definicja „małej szkoły” nie istnieje. Liczba siedemdziesięciu uczniów, poniżej której ustawa o systemie oświaty dopuszcza przekazywanie szkoły innym podmiotom bez jej likwidacji jest, jak wiadomo, przypadkowa. Nie wynika z żadnych racjonalnych przesłanek. W polskich warunkach praktyka wskazuje, że szkoły podstawowe o liczebności poniżej stu uczniów można uznać za „małe szkoły”.

Podobnie ma się rzecz z przedszkolami. Każda z tych podmiejskich wsi potrzebuje placówki przedszkolnej na swoje potrzeby i potrzeby okolicznych mniejszych osiedli.

Potrzeba uruchomienia przedszkola sprawiła, iż pojawił się pomysł wydzielenia z obszernego, wielofunkcyjnego budynku nowego Zespołu Szkół w Grębocinie skrzydła z osobną komunikacją i zbudowanym w tym samym czasie placem zabaw na potrzeby pierwszego w gminie Lubicz przedszkola niepublicznego „Słoneczko”. Powierzchnia przedszkola została wydzierżawiona, a przedszkole dla stu przedszkolaków w znacznym stopniu rozwiązało problem opieki przedszkolnej w tej części gminy. Obecnie oferta tego przedszkola obejmuje szeroki zakres, między innymi zajęcia rytmiki i naukę języka angielskiego.

W wyniku urbanizowania się wsi Złоторia pojawiła się inicjatywa utworzenia przedszkola niepublicznego „Akademia Malucha”. Czwarta co do wielkości w gminie Lubicz, ale szybko rozbudowująca się „inteligencka” w znacznej części wieś korzystała niegdyś z przedszkola publicznego, które zostało zlikwidowane także na początku lat dziewięćdziesiątych. Budynek dawnego przedszkola przystosowano dla szkoły podstawowej. Powróciły jednak potrzeby w zakresie opieki przedszkolnej. Niepubliczne przedszkole „Akademia Malucha” funkcjonuje w prywatnym budynku przystosowanym przez właściciela na potrzeby czterooddziałowego przedszkola dla stu przedszkolaków. Wraz z oddziałami przedszkolnymi w publicznej szkole podstawowej zaspakaja ono potrzeby tej miejscowości na opiekę przedszkolną. W ramach oferty podstawowej ma rytmikę i naukę pływania.

„Tęczowa Kraina” to trójoddziałowe przedszkole w Lubiczu Dolnym, wsi gminnej, drugiej co do wielkości, ale w ostatnich latach mniej demograficznie dynamicznej. Istniało tu także przedszkole, zlikwidowane na początku lat dziewięćdziesiątych. Budynek po ówczesnym przedszkolu został gruntownie przebudowany i pełni już inne cele publiczne. Potrzeba przedszkola pojawiła się wraz z powstaniem osiedla budownictwa społecznego. W budynku wynajętym od TBS utworzono przedszkole niepubliczne. Spełnia ono doskonale swoją rolę i wraz z oddziałami przedszkolnymi publicznej szkoły podstawowej zapewnia opiekę przedszkolną dzieciom tej miejscowości.

„Mały Miś” w Grębocinie to drugie przedszkole, także niepubliczne. Wyróżnia się tym, że jest przedszkolem anglojęzycznym, stąd obecność dzieci nie tylko z Grębocina, ale także z innych miejscowości oraz spoza gminy Lubicz. Pełni istotną rolę w systemie opieki i edukacji przedszkolnej. Znajduje się w budynku prywatnym.

Wszystkie przedszkola niepubliczne w cenie czesnego oferują opiekę co najmniej ośmiogodzinną.

Punkty przedszkolne „Arka Noego”, „Żyrafa” i „Troskliwe Misie” mieszczą się w domach prywatnych. Zapewniają opiekę przedszkolną o charakterze sąsiedzkim i są dobrym przykładem samozatrudnienia osób o kwalifikacjach pedagogicznych.

Współpracę z samorządem gminnym przedszkola niepubliczne utrzymują na dobrym poziomie. Dotychczas nie zdarzyło się nic, co byłoby we wzajemnych relacjach niestosowne.

Kontakty mają charakter roboczy. Gmina nie ingeruje w funkcjonowanie tych placówek ponad potrzeby wynikające z przepisów prawa. Przedszkola prezentują swoje oferty, zapraszają okazjonalnie przedstawicieli lokalnego samorządu na swoje uroczystości.

2. Zmieniająca się rola przedszkoli niepublicznych w systemie opieki przedszkolnej w gminie.

Według dość powszechnego przekonania przedszkola publiczne prowadzone przez samorządy najpełniej realizują zasadę powszechnej dostępności oraz zapewniają realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Są jednak dla organów prowadzących najdroższe. Można przyjąć, także na przykładzie podanym w tabeli nr 3, że koszt miesięcznego dofinansowania przedszkolaka w placówce 4-oddziałowej wynosi około 700 zł na jedno dziecko, przy odpłatności rodziców wynoszącej 100-200 zł miesięcznie. Trzeba przy tym dodać, że jest to na ogół koszt realizacji wyłącznie podstawy programowej.

Jest oczywiste, że na taki system prowadzenia przedszkoli stać gminy miejskie i niektóre podmiejskie, w których struktura budżetów pozwala na finansowanie przedszkoli publicznych. Mówiąc o strukturze budżetu wskazać trzeba na procentowy udział wydatków oświatowych do całości wydatków jednostki samorządu terytorialnego. W dużych miastach nie przekraczają one zwykle 30% ogółu wydatków, a w gminach wiejskich wynoszą zwykle od 45 do nawet 70%.

Przedszkola niepubliczne są istotnym uzupełnieniem sieci przedszkoli. Na ogół, choć nie zawsze, oferują szerszy zakres zajęć i opieki niż przedszkola publiczne. Kosztują także mniej podatnika. Jak wynika z przedstawionych wcześniej zestawień, przedszkola niepubliczne w gminie Lubicz nie są dla rodziców szczególnie kosztowne, biorąc pod uwagę szeroki zakres ich oferty. Znaczna liczba mieszkańców aktywnych zawodowo na terenie gminy lub poza nią jest w stanie poradzić sobie z takim wydatkiem. Istniejąca w gminie Lubicz struktura miejsc przedszkolnych zapewnia dużą elastyczność. Przedszkola niepubliczne i punkty przedszkolne z łatwością przystosują się do zmian demograficznych. W razie potrzeby wynikającej np. z większego zapotrzebowania na tanie miejsca przedszkolne istnieje możliwość zastąpienia przedszkola niepublicznego, działającego w obiekcie gminnym, na przedszkole publiczne.

Przedszkola niepubliczne w gminnym systemie opieki przedszkolnej spełniają rolę swego „buforu”, amortyzującego skutki wahań ilości dzieci w wieku przedszkolnym.

Przypomnijmy, w roku 1990 istniały trzy przedszkola państwowe. Dwa lata później nie było już żadnego przedszkola w gminie Lubicz. Po kilku latach zaczęto je odtwarzać. To zapewne z tego doświadczenia wziął się pomysł promowania przedszkoli niepublicznych i punktów przedszkolnych jako sposobu na elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki.

Problemy gospodarcze, zwiększające się bezrobocie, zmiany w zasadach kredytowania budownictwa jednorodzinnego, wreszcie rozwój budownictwa apartamentowego w mieście sprawia, że zainteresowanie budową domów podmiejskich i migracja na wieś uległy wyraźnemu spowolnieniu.

Gmina podmiejska, taka jak gmina Lubicz, korzystała przez ostatnich kilkanaście lat z pozytywnych mechanizmów gospodarczych i społecznych. Była ich aktywnym uczestnikiem. Jednak obecny kierunek zmian zapewne odbije się niekorzystnie na wielu dziedzinach życia. Nie zasilana migracją dotknięta zostanie także nieuniknionymi skutkami niżu demograficznego. Obniżenie wieku szkolnego w roku 2014 zwolni miejsca w przedszkolach po sześciolatkach, umożliwiając zapewne wszystkim dzieciom młodszym korzystanie z przedszkoli. W kolejnych latach zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach zmniejszy się.

3. Rekomendacje

Dyskusja na temat wyższości placówek publicznych nad niepublicznymi lub odwrotnie, toczy się od początku transformacji ustrojowej. Nabierała dynamiki w ostatnich kilku latach, gdy niektóre samorządy zdecydowały, że nie ma znaczenia kto prowadzi placówki i postanowiły sprywatyzować większość lub nawet wszystkie szkoły i przedszkola na swoim terenie.

Takie rozwiązania są niechętnie przyjmowane przez środowiska związkowe oraz przywiązane do publicznego (państwowego) monopolu partie polityczne. Lokalna opinia publiczna jest zwykle też w tej sprawie podzielona. Faktem jest jednak, że wytaczanie przeciw tej praktyce

argumentów prawnych jest na ogół wątpliwe. Niezależnie od przedziwnych często interpretacji pewne jest, że intencją Ustawodawcy było wyposażenie samorządu w dużą swobodę w powierzaniu zadań opiekuńczych, wychowawczych, a także edukacyjnych innym niż samorząd podmiotom. To, co w przypadku szkół jest zarzewiem konfliktów, w przypadku przedszkoli nie budzi już takich emocji. Zapewne dlatego, że rodzice z powodu permanentnego braku miejsc przedszkolnych w latach poprzednich przywykli powierzać opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym opiekunom wynajmowanym prywatnie. Istotna jest tu bardziej cena usługi i jej zakres, a nie status publiczny bądź niepubliczny podmiotu świadczącego usługę.

Aby sieć przedszkoli publicznych, niepublicznych i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych mogła funkcjonować elastycznie, zależnie od ilości dzieci w wieku przedszkolnym, zapotrzebowania wyrażanego przez rodziców oraz możliwości finansowych samorządu, potrzebne jest stałe monitorowanie sytuacji przez władze samorządowe. Potrzebne są aktualizowane informacje dotyczące liczebności poszczególnych roczników i prognozy migracyjne.

Polska jest dużym krajem regionalnie mocno zróżnicowanym. Zróżnicowanie to wciąż jeszcze dotyczy poziomu zamożności, a raczej w tym konkretnym przypadku średniego poziomu życia, średniego poziomu wykształcenia, poziomu bezrobocia, różnorodności i rodzaju środowiska kulturowego, rodzaju i poziomu aspiracji cywilizacyjnych. Czynniki te w znacznym stopniu determinują postawy rodziców.

Nie można rozpocząć prywatyzacji przedszkoli bez szczegółowego rozpoznania poziomu postaw prorynkowych w środowisku lokalnym. W środowiskach o przewadze postaw roszczeniowych rozpocząć trzeba od powolnej edukacji na pozytywnych przykładach. Warto zachęcić do jednej z innych form wychowania przedszkolnego. Pierwszy pozytywny przykład, na przykład punktu przedszkolnego, prowadzonego przez osobę prywatną może zmienić nastawienie całego środowiska do placówek niepublicznych. W rejonach o dużym bezrobociu zachętą do tworzenia placówek niepublicznych może być chęć samozatrudnienia osób posiadających odpowiednie kwalifikacje, ale bezrobotnych.

Zapowiedź obniżenia wieku szkolnego oraz przygotowania przedszkolnego pięciolatków, a także coraz większe zainteresowanie miejscami przedszkolnymi dla trzylatków i czterolatków pobudziły, że tak to określę, rynek przedszkolny. Nie jest przecież nic niestosownego w tym, że dobrze prowadzone przedszkole niepubliczne może być źródłem utrzymania dla jego właściciela, jego rodziny, pracowników i podmiotów współpracujących. Dotacja gminy i chesne uiszczane przez rodziców pokrywają nawet szeroki zakres przedszkolnej oferty. Takie między innymi przesłanki sprzyjały powstawaniu w gminie Lubicz przedszkoli niepublicznych i punktów przedszkolnych. Rynkowe zapotrzebowanie, inicjatywa własna, chęć samozatrudnienia, do pewnego stopnia oczekiwania ekonomicznej opłacalności tego rodzaju przedsięwzięcia były czynnikami bardzo istotnymi przy tworzeniu tych placówek. Trudniejszym przedsięwzięciem jest prywatyzacja działającego przedszkola publicznego. W takim przypadku możliwe są problemy zbliżone do tych pojawiających się przy likwidacji i przekształcaniu szkół. Głównymi wrogami takiego przekształcenia będą zawsze nauczyciele, przynajmniej do czasu obowiązywania ustawy „Karta Nauczyciela”. Faktem jest, że to głównie o zredukowanie kosztów przez nią tworzonych na ogół w tych przekształceniach chodzi.

Istnienie na obszarze jednej gminy różnych form wychowania przedszkolnego w placówkach publicznych i niepublicznych jest z jednej strony skutkiem zdarzeń historycznych, z drugiej strony odzwierciedleniem różnorodności oczekiwań i możliwości rodziców oraz otwartości lokalnego samorządu na inicjatywy społeczne i w jakimś stopniu gospodarcze.

Przedszkole publiczne jest swoistym punktem odniesienia dla placówek niepublicznych i innych form wychowania przedszkolnego. Jest ono punktem odniesienia finansowego, bo to jego koszty bieżące determinują wprost kwotę dotacji dla placówek niepublicznych. W przypadku braku przedszkola prowadzonego przez samorząd dotację dla przedszkola niepublicznego ustala się na podstawie stawki w najbliższej placówce tego samego typu w sąsiedniej gminie.

To oferta przedszkoli publicznych jest dla placówek niepublicznych inspiracją do poszerzania swojej oferty. Tak zaczyna się konkurencja między placówkami publicznymi i niepublicznymi oraz niepublicznymi między sobą. Nie trzeba dodawać, że wszystko to dzieje się z korzyścią dla dzieci, rodziców i konkurencyjności na „rynku przedszkolnym”.

Warto uświadamiać rodzicom, że w obecnie obowiązujących ramach prawnych kwestią drugorzędną staje się wysokość wnoszonych opłat. Przedszkole publiczne jest istotnie tańsze tylko w ramach pięciu godzin. Przy szerszej ofercie czasowej i programowej różnice stają się niewielkie.

Wobec wahań demograficznych, ale także tych powodowanych zmiennością prawa oświatowego oraz determinujących zachowania rodziców zmienności gospodarczych inwestowanie pieniędzy publicznych w kolejne budynki przedszkolne uznaliśmy za niepotrzebne. Rolę swoistego „buforu” powierzyliśmy przedszkolom niepublicznym, które w tej roli się sprawdzają się bardzo dobrze. W przypadku mniejszego zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach to one pierwsze tracą swoich klientów. Powinny sobie z tym poradzić, bowiem przedszkole niepubliczne o wiele lepiej niż gminne zareaguje na zmiany „rynku przedszkolnego”. Dostosuje warunki lokalowe i kadrowe do rzeczywistych potrzeb nieporównanie sprawniej niż podmiot publiczny, a wobec braku zapotrzebowania na świadczone usługi zakończy swoją działalność bez jakichkolwiek negatywnych skutków dla samorządu i budżetu gminnego.

Zapewne chęć zapewnienia różnorodności placówek przedszkolnych w gminie Lubicz wynika także z doświadczeń historii najnowszej, Konieczność likwidacji wszystkich przedszkoli publicznych, problemy z tym związane, później ich odtwarzanie zachęciły samorząd do znalezienia innego sposobu prowadzenia tego zadania. Obecny sposób wydaje się dobrze dostosowany do warunków naszej gminy.

Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego

Uniwersytet Warszawski, ul. Pawińskiego 5a, 02-106 Warszawa

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

